

RESULTATS DE CONTAMINACIÓ PER NITRATS DE LES FONTS D'OSONA I EL LLUÇANÈS 2026

Amb motiu del Dia Mundial de l'Aigua, el 22 de març, el Grup de Defensa del Ter presentem un any més els resultats del mostreig de les fonts d'Osona i el Lluçanès, gràcies a la col·laboració d'una àmplia xarxa de voluntaris. L'anàlisi de més de 170 fonts mostra que el 44% superen el límit de potabilitat de 50 mg/L de nitrats, fixat per l'OMS, fet que confirma la persistència de la contaminació dels aqüífers. L'any passat aquesta xifra era del 40%.

Malgrat les abundants pluges, la situació ha empitjorat. Hi ha hagut l'arrossegament de nitrats acumulats al sòl durant els anys de sequera. Fonts com la de la Gana (Caldetenes) amb 508,7 mg/L, Gallisans 487,8 mg/L i Santa Cecília (Voltreganès) 410,7 mg/L, presenten valors extremadament elevats.

Aquests resultats posen de manifest que els purins, més que un adob, actuen com un residu contaminant derivat d'una agroindústria porcina sobredimensionada, que utilitza el territori com un abocador a cel obert. L'administració, lluny de posar-hi límits, ha afavorit aquest model productiu sense internalitzar-ne els costos ambientals, socials i econòmics.

Davant d'aquesta situació, és imprescindible reduir la cabana porcina, perseguir la contaminació difusa i impulsar una reconversió del sector cap a un model agrícola i ramader equilibrat i sostenible. Recuperar els aqüífers és essencial per garantir el futur hídric del país.

Recuperem els aqüífers! Canviem el model! La terra agrícola no és un abocador!

ÈXIT DE LA CAMPANYA PER PORTAR EL MACROESCORNADOR PATEL A JUDICI

ARA SOM MÉS QÜESTIONANT EL MODEL PORCÍ

El Grup de Defensa del Ter fem balanç de la campanya de dos mesos impulsada contra la contaminació d'un macroescorxador del porc a Osona a la riera de Sant Martí, al terme municipal de L'Esquirol. Valorem d'èxit la iniciativa que ha permès mostrar els impactes ambientals d'un model porcí que afecta la nostra comarca i el nostre país. En total, hem recaptat 8.560€ per diferents vies (des d'un micromecenatge a altres vies de donació) i hem sumat 24 persones a la nostra base social (noves persones associades).

El Grup de Defensa del Ter som acusació popular en el judici contra l'empresa Patel SAU, del Grup Vall Companys, a qui acusem de delictes continuats contra el medi ambient per contaminar de forma reiterada, i durant anys, la riera de Sant Martí. Els fons recollits durant la campanya serviran per cobrir les despeses del judici, que es preveu per aquest proper any.

La campanya ha denunciat que a Patel s'hi maten, cada dia, entre 5.000 i 7.000 porcs; s'hi consumeixen 400 milions de litres d'aigua l'any (aproximadament 4 vegades més que el consum d'aigua domèstica de tot l'Esquirol). L'escorxador, a més, està situat en un entorn natural, sense xarxa de clavegueram, al costat d'un espai de la Xarxa Natura 2000.

L'abocament de Patel a la riera de Sant Martí ha sobrepassat sovint els límits legals permesos per la llei en els paràmetres físico-químics, i ha empitjorat greument l'estat ecològic de la riera. Després de moltes denúncies públiques i a l'administració, el 2020 el GDT vam decidir presentar un escrit de denúncia a la Fiscalia de medi ambient. Arran d'una llarga investigació, el 2022 la fiscalia interposa a Patel una querrela criminal, i nosaltres ens presentem com a acusació popular.

LA DIRECTIVA EUROPEA MARC DE L'AIGUA EN RISC

La Comissió Europea proposa canvis en la normativa de l'aigua que poden reduir garanties ambientals just quan els rius i aqüífers d'Europa ja estan en un estat crític.

QUÈ ÉS LA DIRECTIVA MARC DE L'AIGUA?

És la normativa europea que estableix com s'han de protegir i gestionar els rius, llacs i aqüífers de la Unió Europea. Defineix les regles per garantir que l'aigua sigui de qualitat, que els ecosistemes es mantinguin saludables i que les activitats humanes no els degradin.

PERQUÈ ÉS TAN IMPORTANT?

Durant més de dues dècades, aquesta directiva ha estat clau per millorar la qualitat de l'aigua, protegir els ecosistemes aquàtics i frenar pràctiques que posaven en risc rius i aqüífers. En definitiva, és el pilar que vetlla perquè l'aigua es gestioni com un bé comú i no com una mercaderia.

QUÈ ESTÀ PASSANT ARA?

Tot i reconèixer que la Directiva Marc de l'Aigua és essencial per protegir rius i aqüífers, la Comissió Europea ha anunciat la seva revisió, amb la voluntat de flexibilitzar alguns dels seus requisits. Aquest procés s'emmarca dins del denominat paquet ambiental "òmnibus", que pot suposar un afebliment greu de les garanties ambientals existents.

El paquet Òmnibus és un conjunt de propostes legislatives de la Comissió Europea per simplificar i racionalitzar diverses normes ja existents de la UE, amb l'objectiu d'alleugerir càrregues administratives, accelerar permisos i reduir la burocràcia per a les empreses. Aquestes propostes ara s'han de negociar i aprovar formalment pel Parlament i el Consell Europeu abans de convertir-se en llei.

QUIN IMPACTE PODRIA TENIR LA REVISIÓ?

Aquesta revisió podria implicar una desregulació profunda dels mecanismes que han protegit l'aigua durant més de vint anys, facilitant projectes industrials sense les garanties ambientals actuals i deixar rius i aqüífers més exposats a la contaminació. A mitjà i llarg termini, això suposaria més pressió sobre les reserves d'aigua potable i un augment dels riscos per a la salut pública. Afeblir la directiva significaria, en definitiva, un pas enrere en la protecció ambiental i la salut pública.

REPTES 2026

La revisió de la Directiva Marc de l'Aigua encara no està aprovada, un dels reptes per aquest 2026 és incidir en aquest procés per evitar-ne l'afebliment i garantir que es mantinguin unes normes fortes de protecció de l'aigua, els rius i els aqüífers com a bé comú.

Contingut text: Col·lectiu AiguaClara d'Arbúcies

DEFENSEM ULLDETER

El passat 25 d'octubre es va presentar públicament a Camprodon la nova plataforma Defensem UlldeTER. Aquest moviment s'ha organitzat arran de que FGC (Ferrocarrils de la Generalitat), gestors de la pista d'esquí Vallter2000, han publicitat un projecte d'ampliació de les activitats turístiques a la vall d'UlldeTER. El seu emblema estrella és la construcció d'un gran telecabina de 3,5km que funcionarà tot l'any.

A la trobada hi varen participar varis centenars de persones vingudes de tot el Ripollès i de la Catalunya Nord. Es van fer diversos parlaments on es va poder escoltar la necessitat de defensar i recuperar l'espai natural d'UlldeTER des d'un vessant institucional, naturalista, paisatgística, social, ecologista i també econòmica.

El GDT hi varem ser presents amb diferents socis i sòcies del Ripollès. El naixement del Ter és una zona molt fràgil i que tenim en estima. Cal vetllar per recuperar aquest espai protegit. Per tot això, farem tot el que ens sigui possible per defensar UlldeTER.

Més informació: <https://defensemulldeter.cat/>

ESPAI GDT DEDICAT A LES FONTS

El 10 de gener, vam organitzar un nou Espai GDT. Una trobada oberta a tots els socis/es, simpatitzants i voluntaris/es de l'entitat. Un espai per compartir pensaments, saber el què fem, conèixer, fer xarxa entre comissions i acolliment de la nova gent.

El plat fort que vam tractar van ser les fonts i la problemàtica de la contaminació, per encarar el Mostreig de fonts d'enguany.

FERVOSA UNA ALTRA VEGADA

El Grup de Defensa del Ter alertem i denunciem l'abocament continuat d'aigua pudent, que gràcies a un avís vam poder comprovar, el passat 20 de gener, sorgint de la planta de compostatge Fervosa de Manlleu, direcció camps avall. Aquests fets poden estar afectant les aigües subterrànies i la riera del Poquí, a tocar de la planta, i conseqüentment el riu Ter, on va a parar aquesta riera.

REIVINDIQUEM QUE ES FACI CLAVEGUERAM SEPARATIU A VIC

Presentem al·legacions al projecte d'urbanització del C/ St Antoni Maria Claret i del parc Maria Àngels Anglada de l'Ajuntament de Vic, per demanar que el clavegueram del C/ St Antoni Maria Claret, que es farà de nou, sigui del tipus separatiu i no unitari.

EN MEMÒRIA DEL CREADOR DEL PEIX DEL LOGOTIP DEL GDT

Lamentem profundament la mort de Xavier Collelldemont Pujadas, el passat 2 de març, soci i creador de la imatge del peix del logotip del Grup de Defensa del Ter, ara fa 37 anys.

Amb el seu traç va saber convertir en símbol la denúncia incansable de la degradació del Ter i el compromís ferm amb la seva defensa. La imatge que ens ha acompanyat durant dècades fins a dia d'avui, és part de la nostra identitat i de la nostra lluita.

Fem arribar el nostre més sentit condol a la seva família i amistats.

OPINIÓ | QUÈ PASSA AMB L'AIRE QUE RESPIREM A LA PLANA DE VIC? SOBREN MOTIUS I FALTA INFORMACIÓ

Confesso: no soc de la Plana i potser tinc el nas molt fi, és cert. Però quan estic aquí sento un aire molt carregat: purins, fervosa, combustions... sobretot ara a l'hivern. Deuen ser coses de la percepció, perquè moltes vegades son olors que passen desapercebudes per als osonencs de soca-rel.

Fa poc m'he descarregat una aplicació de qualitat de l'aire (si teniu Ecoansietat o Salutansietat, us recomano que no ho feu!) que es diu IQAir. Aquesta aplicació utilitza dades reals extretes d'estacions de qualitat de l'aire oficials i d'altres sensors i models, i aplica filtres i algorismes de validació abans de publicar les dades. Diuen que és fiable i oficial.

Amb aquestes dades, l'aplicació mostra l'índex de qualitat de l'aire (IQA), un índex estandaritzat internacionalment que es calcula a partir de diversos contaminants regulats: PM2.5, PM10, NO2, O3, SO2 i CO. L'IQA es classifica en escala que va de "bo" a "molt perjudicial/perillós", permet comparar els valors amb els límits establerts per l'OMS i ofereix recomanacions de salut, mitjanes horàries i diàries, evolució temporal i fins i tot prediccions. Tot plegat de forma molt didàctica i, diuen que molt rigorosa també.

Doncs bé, amb aquesta aplicació he pogut comparar la sensibilitat del meu nas amb dades objectives de qualitat de l'aire. I la sorpresa ha estat majúscula: la situació és més greu del que em pensava! (Un apunt important: perquè si entreu a IQAir hi ha dues mesures de Manlleu: una més optimista que es diu simplement "Manlleu", però que és incompleta i errònia. La correcta és "Manlleu, Hospital Comarcal".)

Per posar un exemple, avui (14 de desembre) l'IQA a Manlleu surt "perjudicial per grups sensibles", principalment a causa de les partícules PM2.5, que son les més petites, les que es veu que son més perilloses perquè poden penetrar ben endins dels nostres pulmons i altres òrgans. Segons l'aplicació, la concentració actual de PM2.5 és 7,8 vegades superior al valor de referència anual establert per l'OMS (cosa que pot explicar l'ícona d'una cara preocupada que posen al costat del valor IQA). Davant d'aquesta situació, l'aplicació recomana: reduir l'exercici a l'exterior, tancar finestres quan estem a casa, posar mascareta als grups sensibles i utilitzar un purificador d'aire a l'interior. No és poca cosa.

Marta Fonolleda

PROPERES ACTIVITATS

ASSEMBLEA DE SOCIS/ES DEL GDT

Aquest any l'assemblea de socis i sòcies del Grup de Defensa del Ter tindrà lloc el diumenge 19 d'abril a Can Grau de Les Masies de Roda, un espai emblemàtic vora el riu Ter, a les 10 del matí.

Un espai de trobada, familiar, de fer caliu, de festa, comptem amb vosaltres!

FONTADA DEL GDT A LA FONT DE LA CASANOVA D'OLOST DE LLUÇANÈS

El GDT realitzarem una nova fontada, impulsada per la comissió ecofeminista, a la font de la Casanova d'Olost de Lluçanès, el dissabte 13 de juny:

- Parlarem de la iniciativa del Projecte Fonts
 - Presentarem el conte Primavera silenciada (Ecocontes augmentats), de Mireia Bartrons.
 - Farem una activitat familiar artística
- Properament més informació.

CLUB DE LECTURA AMBIENTAL A LA RIBA DEL TER A TORELLÓ

El propera Club de Lectura Ambiental del GDT, impulsat per la comissió ecofeminista, tindrà lloc el dijous 9 de juliol a la tarda a la Riba del Ter a Torelló.

Comentarem el capítol de l'aigua del llibre de la Yayo Herrero "Els cinc elements".

Reserveu-vos la data. Properament més informació.

CAMINADA 25 ANYS CAMÍ VORA GES

El Grup de Defensa del Ter, el Centre Excursionista de Torelló i el Centre Excursionista Serragrenyada de Sant Pere de Torelló organitzem la caminada dels 25 anys del Camí Vora Ges del diumenge 31 de maig. Més informació i inscripcions: <https://centreexcursionistatorello.playoffinformatica.com/activitat/156/Caminada-Vora-Ges-2026/>

Fa 25 anys les tres entitats vam obrir i senyalitzar aquest sender resseguint el costat del riu Ges, des de les proximitats del seu naixement a Vidrà fins a l'aiguabarreig amb el Ter a Torelló. L'objectiu era promoure l'excursionisme a la nostra contrada i aproximar la gent al patrimoni natural, sobretot al riu, perquè el coneguim, l'estimin i el vetllin. 25 anys després, el camí ja és part del nostre paisatge.

El Grup de Defensa del Ter treballem per recuperar el bon estat del riu i el seu entorn, incidint en el model de gestió de l'aigua, el model ramader, el model energètic i la gestió del territori, utilitzant i promovent els camins vora el riu i les fonts.

Implica't al Grup de Defensa del Ter a través:

COMISSIONS DE TREBALL DEL GDT:

Model ramader / Fonts i qualitat de l'aigua / Camins vora riu / Ecofeminisme / Gestió pública de l'aigua / Territori

ESPAI GDT:

Espai obert per debatre i exposar les properes accions de les comissions del GDT.

L'APLEC DEL GDT:

Jornades de debat de temàtiques específiques.

XERRADES I ACTIVITATS:

T'esperem a les xerrades i a les activitats que promovem des del GDT.

Si vols **rebre informacions puntuals de les activitats per un canal de WhatsApp** només cal que desis el nostre número de mòbil (663 11 21 47) als teus contactes.

Prou paper! Per tal de reduir el consum i la despesa en paper, agraïrem que ens comuniquis el teu desig de **rebre el butlletí informatiu només en versió electrònica** enviant un correu a gdter@gdter.org

Més informació: www.gdter.org

També ens pots trobar a:
Instagram, twitter i facebook

SAMARRETA DEL GDT!

30 anys

